

HVĚZDÁRNA VSETÍN

ve spolupráci s **KosmoKlubem**

pořádají přednášku

KOSMICKÉ STANICE

aneb „Od Saljutů po ISS“

přednáší spolupracovník hvězdárny

Michal Václavík

Přednáška se uskuteční

ve středu 16. srpna 2006 v 18:00 hodin

v přednáškovém sále hvězdárny.

Vstupné lidové:

dospělí 10,- Kč; děti a mládež 5,- Kč

Po skončení přednášky bude za příznivých podmínek následovat večerní astronomické pozorování.

V letošním roce jsme oslavili 35. výročí vypuštění první orbitální kosmické stanice na světě, ruského *Saljutu*. Ten byl na oběžnou dráhu dopraven 19. dubna 1971 pomocí nosné rakety Proton z kosmodromu Bajkonur. Do roku 1982 bylo vypuštěno celkem sedm těchto stanic, z nichž některé plnily vědecké úkoly, jiné zase sloužily k čistě vojenským účelům. Na palubě *Saljutu 6* strávil, v roce 1978, téměř jeden týden i první a zatím poslední český kosmonaut Vladimír Remek.

V polovině osmdesátých let se schylovalo k vypuštění většího orbitálního komplexu, který později dostal jméno *Mir*. Ten se skládal z několika modulů, které byly postupně vynášeny na oběžnou dráhu kolem Země. Na palubě *Miru* se v průběhu patnácti let vystříдалo celkem 104 kosmonautů a astronautů, kteří hlavně v pozdějších letech zažili několik horkých chvil, které hraničily až s katastrofou. Symbol a chloubka ruské kosmonautiky zanikl při řízeném průletu atmosférou 23. března 2001.

Amerika se v 60. letech plně soustředila na projekt přistání lidí na Měsíci a zůstala tak pozadu za Sovětským svazem. Až v roce 1973 Američané vypustili svoji první kosmickou stanici pod názvem *Skylab*. Poslední (třetí) posádka jí opustila 8. února 1974. Poté byla stanice navedena na vyšší oběžnou dráhu, aby se prodloužila její životnost. I to však bylo málo, protože první let amerického raketoplánu byl několikrát odložen. Kosmickou stanici *Skylab* se tak nepodařilo zachránit a zanikla při neřízeném sestupu atmosférou 11. července 1979.

V současné době nám nad hlavami létá *Mezinárodní kosmická stanice ISS*, která je společným dílem Spojených států amerických, Ruska a několika dalších zemí. S její stavbou se počítalo již na sklonku 80. let pod názvem *Freedom*, později *Alpha*. První modul *ISS* byl vypuštěn 20. listopadu 1998, v průběhu následujících let postupně přibývalo další vybavení stanice. V únoru roku 2003 došlo k tragické havárii raketoplánu *Columbia* a plány na vybudování mohutné stanice byly v ohrožení. Nakonec se našlo řešení v podobě pouze dvoučlenných tzv. udržovacích posádek. Tento „nouzový stav“ byl ukončen letos v červenci, kdy byla stálá posádka stanice rozšířena na 3 členy. V následujících čtyřech letech by měla být *Mezinárodní kosmická stanice ISS* dokončena a její paluba by se měla stát domovem až pro 7 členů posádky.

Hvězdárna Vsetín, Jabloňová 231, 755 01 Vsetín

tel.: 571 411 819

e-mail: hvezdarna@vs.inext.cz

web: www.hvezdarna-vsetin.inext.cz